

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง สถานการณ์ของสังคมโลกที่กำลังอยู่ในภาวะวิกฤตทางจริยธรรมและผู้คนห่างเหินจากศีลธรรม ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีพระพุทธศาสนาควบคู่มากับประวัติศาสตร์ของชาติตลอดระยะเวลาอันยาวนาน พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานทางวัฒนธรรมไทย และทำให้ประเทศชาติมีความมั่นคง การพัฒนาประเทศไทยโดยละทิ้งพระพุทธศาสนาจึงเป็นสิ่งที่ทำให้การพัฒนาประเทศขาดความมั่นคง เพราะวิถีชีวิตของคนไทยส่วนใหญ่ ยึดมั่นอยู่กับพระพุทธศาสนาตลอด เชื่อมั่นตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เป็นอุดมคติของชีวิต ในการละเว้นความชั่ว ทำความดี และทำจิตใจให้ผ่องใส อีกประการหนึ่ง พระพุทธศาสนามีหลักคำสอนที่มุ่งสร้างสันติภาพคือภาวะแห่งความสงบให้เกิดขึ้นในโลก ดังคำกล่าวในบทสวดมนต์สำหรับนักเรียนว่า จี๋ทางบรรเทาทุกข์ จี๋สุขเกษมสันต์ จี๋ทางพระนิพพานอันพ้นโศกวิโยคภัย และพุทธศาสนสุภาษิตอีกบทหนึ่งว่า “นตฺถิ สฺนฺติปรมฺ สุข” แปลว่า ความสุข (อื่น) ยิ่งกว่าความสงบ ไม่มี”^๑ เป็นหลักยืนยันเป้าหมายของพระพุทธศาสนาที่มุ่งให้เกิดสันติภาพขึ้นในโลก โดยยึดหลักไตรสิกขาคือศีลสิกขา สมาธิสิกขา และปัญญาสิกขา เป็นหลักปฏิบัติ เพื่อความสงบสุขทั้งชีวิตส่วนตนและสังคม

พระสงฆ์ไทยแต่เดิม มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างสังคมไทยในหลาย ๆ ด้าน ดังที่ อัจฉรา^๒ กล่าวว่า ในอดีตวัดเป็นผู้รับผิดชอบการศึกษาของเด็กไปจนถึงผู้สูงอายุ ดังจะพบว่า เด็กชายไทย พ่อแม่จะนำไปฝากพระสงฆ์ที่วัด เมื่อจะออกไปทำ ไร่ ไถนา วัดจึงทำ หน้าที่เหมือนศูนย์เยาวชน และเมื่อเด็กโตขึ้น พ่อแม่ก็นำ ไปฝากไว้กับพระสงฆ์ เพื่อจะได้เรียนหนังสือ ซึ่งการสอนของพระสงฆ์ในอดีตนั้น ไม่ได้สอนเฉพาะวิชาทางธรรมเท่านั้น แม้วิชาการทางโลกเพื่อการดำรงชีวิตก็มีการสอนกันในวัดด้วย โดยเป็นการสอนที่ขึ้นอยู่กับผู้เรียน และผู้สอนด้วย การสอนขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เรียน เป็นลักษณะการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด และเป็นการทำหน้าที่ของพระสงฆ์ได้เป็นอย่างดีในอดีต และถ้าหากสถาบันสงฆ์

^๑ กองตำราหมามกุฏราชวิทยาลัย, **พุทธศาสนาสุภาษิต เล่ม ๑**, (กรุงเทพมหานคร: มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๓๗), หน้า ๗๗.

^๒ กองแผนงาน กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, **การแสวงหาเส้นทางการพัฒนาชนบทของพระสงฆ์ไทย**, (อัครา เนา) ๒๕๒๖, หน้า ๕๓-๕๕.

จะได้หันกลับมาให้ความรู้แก่เยาวชนเหมือนในอดีตอีก พระสงฆ์ก็คงจะทำหน้าที่ได้ดีที่สุด ทั้งนี้ เพราะพระสงฆ์ในชนบทเป็นผู้นำอย่างไม่เป็นทางการที่สำคัญที่สุดในระดับหมู่บ้าน พระสงฆ์เป็นผู้นำ ประชาชนในการแก้ปัญหาสำคัญของท้องถิ่น ประชาชนให้ความเคารพศรัทธาต่อสถาบันสงฆ์ อยู่มาก มากพอที่จะทำ การจัดการเรียนการสอนแก่เยาวชนได้ ทั้งนี้พระสงฆ์ส่วนใหญ่มีความรู้อยู่แล้ว พระสงฆ์บางองค์มีความรู้ความสามารถเป็นพิเศษ ดังจะพบว่าพระสงฆ์เป็นครูสอนเด็ก เล็กและนักเรียนโดยตั้งศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ภายในวัด มีศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ นอกจากนั้น ยังพบว่าพระสงฆ์หลายรูปเป็นพระนักพัฒนาได้นำความรู้ทั้งที่เป็นงานช่าง การ รักษาพยาบาลมาใช้กับประชาชน บางวัดมีการนำ เด็กนักเรียนชาย มาบวชเป็นสามเณรภาคฤดูร้อน เหล่านี้เป็นต้นจากบทบาทหน้าที่ ของพระสงฆ์ทั้งในอดีตและปัจจุบันที่กล่าวมาแล้ว หากโรงเรียน จะได้มอบหมายให้พระสงฆ์ทำ หน้าที่สอนวิชาพระพุทธศาสนาแก่นักเรียน ก็คงจะมั่นใจได้ว่า พระสงฆ์จะทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ เพราะพระสงฆ์มีทั้งปริยัติและปฏิบัติอยู่แล้ว กล่าวคือ พระสงฆ์ซึ่งเป็นผู้นำ ในคณะพุทธบริษัท เป็นผู้สืบทอดอายุพระพุทธศาสนา มีหน้าที่ในการเผยแผ่ พระธรรมคำสั่งสอนทางพระพุทธศาสนาสู่ประชาชนโดยตรง

การจัดการศึกษาในวัด ได้ดำเนินการมาจนกระทั่งถึงสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระ จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้มีการปฏิรูปการศึกษา มีการจัดตั้งโรงเรียนในวัดต่างๆ มีโครงการจัด การศึกษา มีหลักสูตรการเรียนการสอนหลักธรรมในพระพุทธศาสนา เรียกว่า จริยศึกษา จึงนับได้ ว่าวิชาพระพุทธศาสนาเป็นแหล่งความรู้ หรือภูมิปัญญาของสังคมไทย จะต้องมีการกระบวนการใน การจัดการเรียนการสอน ให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน เนื่องจากหลักธรรมในพระพุทธศาสนา เป็นวิชา ที่หล่อหลอมจิตใจของคนไทย และเสริมสร้างความมั่นคงของชาติให้มีความสงบร่มเย็นเป็นสุขเป็น หลักธรรมที่สอนให้คนละเว้นความชั่ว ทำ ความดี และทำ จิตใจให้บริสุทธิ์ ผ่องใส

ดังนั้น วิชาพระพุทธศาสนาจึงมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาสังคมไทย และยังมีส่วน เสริมสร้างวัฒนธรรมในสังคมไทยด้วย จะเห็นได้จากประเพณีบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับศาสนา เช่น ประเพณีการทำ บุญ ประเพณีการชักพระ ประเพณีการขนทรายเข้าวัด เหล่านี้ ล้วนแต่เป็นประเพณี ที่ใช้วัดเป็นศูนย์กลางของหมู่บ้านหรือชุมชน การจัดการศึกษาแต่เดิมใช้พระสงฆ์เป็นครู แต่ครั้ง รัฐบาลจัดตั้งโรงเรียนแล้ว จะมีครูทั้งที่เป็นฆราวาส และเป็นพระสงฆ์อยู่ด้วย ที่เป็นครูสอนวิชา จริยศึกษา หรือวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียน แต่บทบาทของพระสงฆ์อาจจะลดลงบ้าง แต่ อย่างไรก็ตาม พระสงฆ์ก็ยังเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อการจัดการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ทั้งนี้เพราะ เป็นบุคคลที่ได้รับ การบวชเรียนทางพระพุทธศาสนาโดยเฉพาะ เป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าเป็นผู้นำในบริษัทที่สืบทอดอายุพระพุทธศาสนาและมีหน้าที่ในการ เผยแผ่พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าโดยตรง

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว พระสงฆ์ยังมีบทบาทในการพัฒนาสังคมในหลาย ๆ ด้าน เช่น การพัฒนาการศึกษา และคุณภาพชีวิตของประชาชน งานสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาอบรบจิตใจประชาชนให้ตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม การพัฒนาจริยธรรม คุณธรรม การพัฒนาศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ เป็นต้น พระสงฆ์จะใช้วิธีการเผยแผ่พระธรรมวินัยในหลายรูปแบบ เช่น การเทศนา ปาฐกถาธรรม งานเขียนบทความเผยแผ่พระธรรม และการเป็นครูสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียน ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างใหญ่หลวง ในการพัฒนานักเรียนในด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้วยว่าในปัจจุบันเด็ก และเยาวชนต่างห่างเหินจากวัดตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม และต่างละทิ้งหลักคำสอนทางศาสนาและเห็นว่า การเข้าวัดเป็นสิ่งล้าสมัย และเป็นสิ่งมลาย ทำให้เด็กและเยาวชนขาดสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ขาดศรัทธาในหลักธรรมของพระพุทธองค์ และปัจจุบันพระภิกษุสงฆ์บางองค์ก็ไม่เคร่งครัดในพระธรรมวินัย ดำรงชีวิตเยี่ยงปุถุชนมากขึ้น เป็นเหตุให้ความเชื่อและศรัทธาของเด็กและเยาวชนลดน้อยลง

และนอกจากนั้น การขาดความรู้ในแก่นแท้ของหลักพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ ก็ทำให้เกิดปัญหาในด้านความศรัทธาของนักเรียนตามมา ดังนั้น การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียน จะต้องสร้างสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะบุคลากร ที่จะสอนวิชาพระพุทธศาสนา ต้องมีความรู้ความเข้าใจด้วยการศึกษาพระธรรมจนแตกฉานที่เรียกว่า “ปริยัติ” และมีการอบรมกายวาจาใจของตนเองตามหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ และปัญญา เรียกว่า “ปฏิบัติ” และได้รับผลแห่งการปฏิบัติที่เรียกว่า “ปฏิเวธ” คือ มีความซาบซึ้ง อิ่มเอิบใจ สุขใจ ปลอดโปร่งใจ จิตสงบเป็นอิสระ ปล่อยวางจากราคะ โทสะ โมหะ และศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างแนบแน่น ถ้าผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนามีทั้งปริยัติ ปฏิบัติ และปฏิเวธแล้ว การสอนวิชาพระพุทธศาสนาก็จะช่วยสร้างแรงศรัทธาแก่เด็กและเยาวชนได้เป็นอย่างดี เมื่อเป็นเช่นนี้ พระสงฆ์จึงเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติพร้อมที่จะสอนวิชาพระพุทธศาสนาให้บรรลุผลได้ และพร้อมที่จะสร้างคุณธรรมแห่งความเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีให้กับเด็กและเยาวชน

ปัจจุบันมีพระสงฆ์จำนวนหลายรูปได้ไปเป็นครูสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนมัธยมศึกษาภายในจังหวัดกระบี่ ตรัง และพังงา ซึ่งเป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ให้พระสงฆ์ได้เข้าไปช่วยสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียน เพราะพระสงฆ์ซึ่งเป็นผู้ทรงภูมิรู้ ภูมิธรรมสูง สามารถชี้แนะหลักธรรมและสามารถบูรณาการพระธรรม เข้าในระบบจริยธรรม ที่เป็นองค์รวม และเข้ากับชีวิตที่เป็นจริง และเข้ากับสังคมไทย ซึ่งเป็นการอบรมเยาวชนในรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียน เป็นการสอนวิชาพระพุทธศาสนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสร้างศรัทธาในการที่จะปฏิบัติตามหลักพระพุทธศาสนาให้แก่เด็กและเยาวชนได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ ต่อการพัฒนาจริยธรรม

ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหา การพัฒนาจริยธรรม อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนา และส่งเสริมจริยธรรม ของพระสงฆ์ให้มี ประสิทธิภาพ

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษา บทบาทของพระสงฆ์ กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียน ประถมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๑

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ต่อ บทบาทของ พระสงฆ์ กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษา เขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑

๑.๓.๓ เพื่อศึกษา ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับ บทบาทของพระสงฆ์ กับการสอนวิชา พระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑

๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาจากเนื้อหา จากหนังสือ ตำราเรียน เอกสาร แนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อกำหนด กรอบแนวคิด เพื่อกำหนดเป็นกรอบการวิจัยและสร้างมื่อวิจัย ดังนี้

๑. กระบวนการเรียนการสอน
๒. การจัดสื่อการเรียนการสอน
๓. การจัดการเรียนการสอน
๔. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
๕. การพัฒนาหลักสูตร
๖. การวัดและประเมินผลตามหลักสูตร

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๑ ที่ผู้วิจัยคัดเลือกมา ๕ โรงเรียน มีทั้งหมดจำนวน ๒๒๐ คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตาราง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครซี (R.V. Krejcie) และมอร์แกน (D.W. Morgan) ได้ขนาดของ

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๔๐ คน และผู้วิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ประกอบด้วย

๑) ผู้บริหาร ครู จำนวน ๓๕ คน

๒) นักเรียน ทั้ง ๕ โรงเรียน จำนวน ๑๐๑ คน รวมมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๔๐ คน

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านสถานที่

ผู้วิจัย ได้กำหนดพื้นที่การศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ จำนวน ๕ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดมหรณพาราม โรงเรียนวัดศิลาทุการาม โรงเรียนวัดพระพิเรนทร์ โรงเรียนวัดพระเชตุพน โรงเรียนวัดสิตาราม

๑.๓.๔ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลา ในการทำวิจัยไว้ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๓ ถึงเดือนมกราคม ๒๕๕๔

๑.๔ ปัญหาที่ต้องทราบ

๑.๔.๑ เพื่อศึกษา บทบาทของพระสงฆ์ กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๑ เป็นอย่างไร

๑.๔.๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ที่มี เพศ, อายุ, วุฒิ การศึกษา, ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ บทบาทของพระสงฆ์ กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษา เขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๑ แตกต่างกันอย่างไรร

๑.๔.๓. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธ ศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษา เขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๑ เป็นอย่างไร

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ ผู้บริหาร ครู ที่มี เพศต่างกัน มีความเห็นต่อบทบาทของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษาเขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

๑.๕.๒ ผู้บริหารครู ที่มี อายุต่างกัน มีความเห็นต่อบทบาทของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษาเขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

๑.๕.๓ ผู้บริหาร ครู ที่มี วุฒิสึกษาต่างกัน มีความเห็นต่อบทบาทของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

๑.๕.๔ ผู้บริหาร ครู ที่มี ตำแหน่งต่างกัน มีความเห็นต่อ บทบาทของพระสงฆ์ กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

๑.๕.๕ ผู้บริหาร ครู ที่มี ประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความเห็นต่อ บทบาทของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

๑.๕.๖ นักเรียน ที่มีเพศต่างกัน มีความเห็นต่อ บทบาทของพระสงฆ์ กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษาเขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

๑.๕.๗ นักเรียน ที่มีสถานศึกษาต่างกัน มีความเห็นต่อบทบาทของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษาเขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ทั้ง ๕ โรงเรียน

ครู หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ในการสอนหนังสือในโรงเรียน ทั้ง ๕ โรงเรียน ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เขต ๑

พระสงฆ์ หมายถึง ผู้ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าแล้วสั่งสอนผู้อื่นให้รู้ตาม

บทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่สังคมคาดหวังจากสถานภาพ เป็นการปฏิบัติตามกรรมสิทธิ์และหน้าที่ของสถานภาพ เช่น ถ้านาย ก. มีสถานภาพเป็นครู บทบาทของเขาต้องทำหน้าที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นครูเช่น อบรมสั่งสอนศิลปวิทยาการให้แก่ศิษย์ สอนให้ศิษย์เป็นคนดี สอนให้รู้จักช่วยเหลือและตอบแทนบุญคุณของผู้มีพระคุณ

พระพุทธศาสนา หมายถึง การมุ่งสู่ความรอดพ้น ความเข้าใจ ระดับจิตใจที่มนุษย์มีความปรารถนาที่จะบรรลุความบรมสุข เทียงแท้ ถาวร นิรันดร ต้องอาศัยการไตร่ตรองเนื้อหาคำสอนด้วยจิตใจอย่างลึกซึ้งและนำไปปฏิบัติใน การดำเนินชีวิตประจำวัน

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑

- ๑) กระบวนการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา
- ๒) การจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา
- ๓) การจัดสื่อการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา
- ๔) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพระพุทธศาสนา

๕) การวัดและประเมินผลวิชาพระพุทธศาสนา

๑. กระบวนการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา หมายถึง การดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ การส่งเสริมความคิดอย่างมีเหตุผลและการสอนให้มีความเชื่อและศรัทธาในพระพุทธศาสนา ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักของพระพุทธศาสนาและสามารถใช้ปัญญาพิสูจน์ให้เห็นความจริงได้ทั้งแหล่งการเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

๒. การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการสอนวิชาพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๓. การจัดสื่อการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา เช่น รูปภาพ สไลด์ หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ในชุมชน มาประกอบการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เพื่อเป็นสิ่งเร้าให้นักเรียนสนใจในการเรียน และช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วและเข้าใจชัดเจนขึ้น

๔. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง การจัดกิจกรรมนอกเหนือจากกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน เป็นกิจกรรมเพิ่มเติมตามความสนใจและความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เพิ่มเติมตามความสนใจและความต้องการด้วยการจัดกิจกรรมชมรม การจัดค่ายพุทธบุตร การบวชเณรภาคฤดูร้อน การจัดค่ายพัฒนาจิต

๕. การวัดและประเมินผล หมายถึง การจัดทำมีการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียน โดยการทดสอบ การประเมินในสภาพจริง การสังเกตพฤติกรรม การจดบันทึก และนำข้อมูลมาตีคุณค่าการเรียนตามเกณฑ์การประเมินผลเพื่อสรุปผลการเรียนของนักเรียน

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๗.๑ ได้ทราบ. บทบาทของพระสงฆ์ กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๑

๑.๗.๒ ได้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนต่อบทบาทของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑

๑.๗.๓ ได้ทราบ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษา เขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร